

'InZicht' licht u in over nieuwe boeken, congressen en lezingen in taalkundig Nederland en België. Vermelding in deze rubriek betekent niet dat de redactie ze aanbeveelt. Voor een zo volledig mogelijk beeld hebben wij ook uw hulp nodig. Weet u iets waarvan u denkt dat het in deze rubriek thuishoort, laat het ons dan weten. Verschijningsdata en prijzen onder voorbehoud.

Gids voor het Haags

Het Haags is een van de populairste dialecten van Nederland. Dat komt natuurlijk door de typetjes van Kees van Kooten en Wim de Bie, maar ook door de stripfiguur Haagse Harry, een creatie van striptekenaar Marnix Rueb. Harry is een in trainingspak gestoken aso met een matje, die onomwonden en in plat Haags zegt waar het volgens hem op staat.

Het Haags dat Harry spreekt wordt in een soort fonetische spelling weergegeven – “ik wogt hieâh zau moedâhloos van” – en dat bracht tekenaar Rueb en cabaretierschrijver Sjaak Bral in 1998 op het idee van een “Haags dictee”. Dat dictee leidde nog datzelfde jaar tot de publicatie van een taal- en spellinggids voor het Haags: *Ut groen-geile boekie*, dat werd geschreven door Bral, Rueb en diens broer RJ.

Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van deze taalgids is er eind vorig jaar een speciale jubileumuitgave verschenen. Hierin staan verzuimde onderdelen als de scheldwijzer en de Haagse-woordenlijst, die voor de gelegenheid geheel herzien zijn. Dat geldt ook voor de rest van het boekje, dat bovendien een volledig nieuwe vormgeving kreeg, met veel nieuwe tekeningen en cartoons. Uiteraard bevat het boekje ook hoofdstukken over de spelling en de uitspraak van het Haags (onder de titel ‘De Haagse Hùig’), en wie dat wil kan het geleerde in de praktijk brengen met een oefendictee (“Na veel geschreeuw en gelazer werd de krasse knar met een ambulance afgevoerd.”). Geheel nieuw is de “inburregeringskugsus” voor buitenstedelingen, en wie het allemaal niet grof genoeg is, kan nog terecht in de schuinwoordenlijst (“enkelst voâh volwassene”).

Ten slotte wijzen de auteurs er nog op dat de vorige editie van *Ut groen-geile boekie* volledig komt te vervallen: “Geef ’m aan je hond of smeer ’m in je haar.”

Ut nieuwe groen-geile boekie is een uitgave van Kap Nâh!! en kost € 19,95 (ingenaaid, 112 blz.).

ISBN 978 90 806453 5 6

■ GELDERS DIALECT

Tot drie jaar geleden was het Gelders het enige grotere Nederlandse dialect dat nog geen eigen woordenboek had. Maar nadat eind 2005 de eerste twee delen van het *Woordenboek van de Gelderse dialecten* verschenen waren (een voor de Veluwe en een voor het rivierengebied, onderwerp: ‘het huis’), maakte men er ook meteen haast mee: in 2006 verschenen er nog twee delen (onderwerp: ‘de mens’), en een paar maanden terug de twee laatste, over ‘de wereld’. Onderwerpen die hierin aan bod komen, zijn onder meer landbouw, hemel en aarde, de seizoenen, het weer, en flora en fauna. De woordenboeken zijn thematisch van opzet: de woorden zijn niet alfabetisch maar op onderwerp geordend. De tekst is geïllustreerd met veel foto’s en dialectkaarten.

Woordenboek van de Gelderse dialecten. Rivierengebied. De wereld van Charlotte Giesbers en *Woordenboek van de Gelderse dialecten. Veluwe. De wereld* van Harrie Scholtmeijer en Charlotte Giesbers zijn verschenen bij uitgeverij Matrijs en kosten € 19,95 per deel (ingenaaid, 204 resp. 256 blz.). ISBN 978 90 5345 367 4 / 978 90 5345 368 1

■ KATWIJKS

Jaap van der Marel groeide op in de volksbuurt De Noord in het Zuid-Hollandse Katwijk aan Zee. In *Een handvol rozers* (‘rozers’ zijn venusschelpen) haalt hij herinneringen op aan zijn jeugd daar, in verhalen waarin veel plaats is ingeruimd voor het plaatselijke dialect en dan vooral de Katwijkse woorden en uitdrukkingen – “om te laten zien hoe bloemrijk dit dialect is en hoe scherp, humoristisch en ‘bijbels’ de Katwijkers zich kunnen uitdrukken”.

Een handvol rozers. Over Katwijk en het Katwijks is een uitgave van Primavera Pers en kost € 12,50 (ingenaaid, 126 blz.). ISBN 978 90 5997 068 7

■ JARGON VAN DE PSYCHOANALYSE

Van het *Psychoanalytisch woordenboek* (1994, tweede herziene druk 2000) is een wederom herziene en uitgebreide derde druk verschenen. Het boek bestaat voor het grootste deel uit een lexicon met daarin definities van alle belangrijke psychoanalytische termen en korte beschrijvingen van belangrijke personen en hun ideeën. Daarnaast bevat het een bijlage over de brieven, de publicaties en het leven van Sigmund

Psychoanalytisch woordenboek. Begrippen, termen, personen, literatuur van H.P.J. Stroeken is een uitgave van Boom en kost € 49,50 (ingenaaid, 281 blz.). ISBN 978 90 8506 614 9

■ TAALKALENDER SPAANS

Cada día - Taalkalender Spaans is een scheurkalender met op ieder blaadje een kort lesje Spaanse taal en cultuur. Men leert de eerste beginselen van de Spaanse grammatica, maakt zich de uitspraakregels eigen en leert Spaanse woorden. De taallessjes worden afgewisseld met informatie over de Spaanse en Latijns-Amerikaanse cultuur.

Cada día - Taalkalender Spaans is een uitgave van Intertaal en kost € 14,95. ISBN 978 90 5451 863 1

■ RIJMWOORDENBOEK

In 1986 verscheen de eerste druk van het *Nederlands rijmwoordenboek* van Jaap Bakker, een boek dat per woorduitgang (van *-a*, *-atsj*, *-eden*, enzovoort, tot aan *-uzie*) de rijmogelijkheden opsomt. Het boek geeft

niet alleen woorden, maar soms ook woordgroepen. Zo vindt men bij *-am* niet alleen *zwam*, *offerlam* en *kennisnam*, maar ook *ad nauseam*, *hek van de dam* en *afgelikte boterham*. Het boek is sinds 1986 een aantal malen herdrukt. De eind vorig jaar verschenen negende druk is wederom uitgebreid en herzien, en bevat nu 90.000 rijmwoorden. Als extra is een bijna zestig bladzijden tellende ‘dichtgids’ toegevoegd, “een minicyclopedie waarin de belangrijkste vak-

termen, vaste versvormen, humoristische technieken en rijmtrucs worden behandeld”.

Nederlands rijmwoordenboek is een uitgave van Bert Bakker en kost € 49,95 (gebonden, 504 blz.). ISBN 978 90 351 3261 0

■ NIEUWE WOORDEN VAN 2008

In 2006 en 2007 verscheen er bij Van Dale aan het eind van het jaar een *Jaarboek taal*, bestaande uit een woordenboek met nieuwe woorden en aanvullingen op de grote Van Dale, plus een cd-rom waarop de inhoud van het boek was terug te vinden, en waarmee de elektronische versie van het woordenboek geüpdatet kon worden. Vanaf 2008 is deze aanvulling op de Van Dale

alleen nog als download beschikbaar, die ofwel zelfstandig geïnstalleerd kan worden, ofwel geïntegreerd in de elektronische grote Van Dale.

Naast deze elektronische update is er ook een boekje verschenen met honderd nieuwe woorden van 2008, zoals *huffer-index*, *bankendomino*, *lifestealing*, *opkrikkerijtje* en *megamug*. Ze worden beschreven door Van Dale-hoofdredacteur Ton den Boon, samen met de wetenschappelijke ontwikkelingen en maatschappelijke trends waaruit ze ontstaan zijn, en daarmee is dit boekje ook een kleine kroniek van het jaar 2008. Lezers van *Onze Taal* kunnen het boekje met korting bestellen. Zie de aanbieding op blz. 28 en het artikel op blz. 24.

- *Jaarboek taal 2009* kost € 14,95 en kan gedownload worden op www.vandale.nl/bestellen/ downloadshop.
- *Woord van het jaar 2008* kost € 9,95 (gelijmd, 111 blz.). ISBN 978 90 6648 967 7